

Visie concentratiezone windturbines Maldegem-Eeklo-Kaprijke

Met deze visietekst nemen de colleges van burgemeester en schepenen van de gemeente Maldegem en stad Eeklo een standpunt in dat enerzijds invulling geeft aan draagvlakversterking en anderzijds aan de sociaal-maatschappelijke noden van de streek.

Een project is voor ons pas geslaagd als het een significante meerwaarde levert voor de bevolking en de gemeenschap.

Uitgangspunten

- De wind is een **gemeenschappelijk goed**, die gratis over onze gemeenten waait. De gemeenschap en de bevolking gunt die exploitatie onder door haar bepaalde voorwaarden aan derden.
- **Draagvlakversterking** voor windenergie is enkel mogelijk door een evenwichtige verdeling van de lusten en de lasten.
- Significante **hefbomen** zijn nodig om dat draagvlak te versterken.
- Als **pilootproject** moet de concentratiezone Maldegem-Eeklo-Kaprijke een voorbeeld worden wil het volledig project slagen.

Optimalisatie van de ruimte

- De invulling van de concentratiezone wordt nu door de projectontwikkelaars aangestuurd via de contracten met perceeleigenaars in portefeuille. Per definitie ontstaat daaruit een “economisch” optimale inplanting voor de projectontwikkelaar, in plaats van een “milieutechnisch” optimale inplanting voor de omgeving.
- Deze aanpak bewees in het verleden zijn negatieve impact op het draagvlak.
- De meest optimale invulling kan gerealiseerd worden door de concentratiezone als één geheel te bekijken en te laten uitwerken door een onafhankelijke partij, zonder daarbij rekening te houden met percelen onder contract. De concentratiezone van bv. 10 windturbines van 6MW kan optimaler zijn dan 25 van 2 à 3MW.

Draagvlak

De storm van aanvragen heeft het draagvlak voor windenergie, dat in de voorbije jaren in het Meetjesland werd gecreëerd, aangetast.

- De gemeenten werden overspoeld met ongestructureerde en concurrerende vergunningsaanvragen van projectontwikkelaars.
- Projectontwikkelaars sloten contracten af met perceeleigenaars in zones tegenstrijdig met de lokale visie¹.
- Perceeleigenaren sloten op hun beurt ook verschillende contracten af.
- Het opbod van projectontwikkelaars bij het voorwaardelijk contracteren van perceeleigenaars leidde tot buitensporige vergoedingen, de zogenoemde win(d)-forlife².
- Het onder contract brengen van hele gebieden gebeurde zonder projectplan³
- De lusten en de lasten zijn onevenredig verdeeld.
- Daarbij komt dat ook het provinciaal concentratieplan de lokale visie doorkruist en de lokale windplannen afzwakt⁴.

Hefbomen

De draagvlakversterkende maatregelen zoals voorzien door Energielandschap Oost-Vlaanderen, met aan de inputzijde tot 20% rechtstreekse participatie van overheid en burgers, en aan de outputzijde een bijdrage aan een omgevingsfonds van 5000€/jaar, zijn een aanzet maar creëren naar onze mening onvoldoende meerwaarde voor de lokale gemeenschap (11,8%) en de bevolking (9,8 %) ten opzichte van de perceeleigenaar (8,2%) en de ontwikkelaars (70,2%).

Om de betrokken lokale overheid van de nodige hefboomen te voorzien om het draagvlak terug te versterken moet er significante meerwaarde gecreëerd worden door:

¹ Bvb ten noorden van de expresweg, bvb buiten de voorziene zones aangegeven in de gemeentelijke windplannen

² De Vlaamse overheid heeft in het onrendabele-top-model ter bepaling van de groenestroomcertificaten (VEA) de vergoeding voor

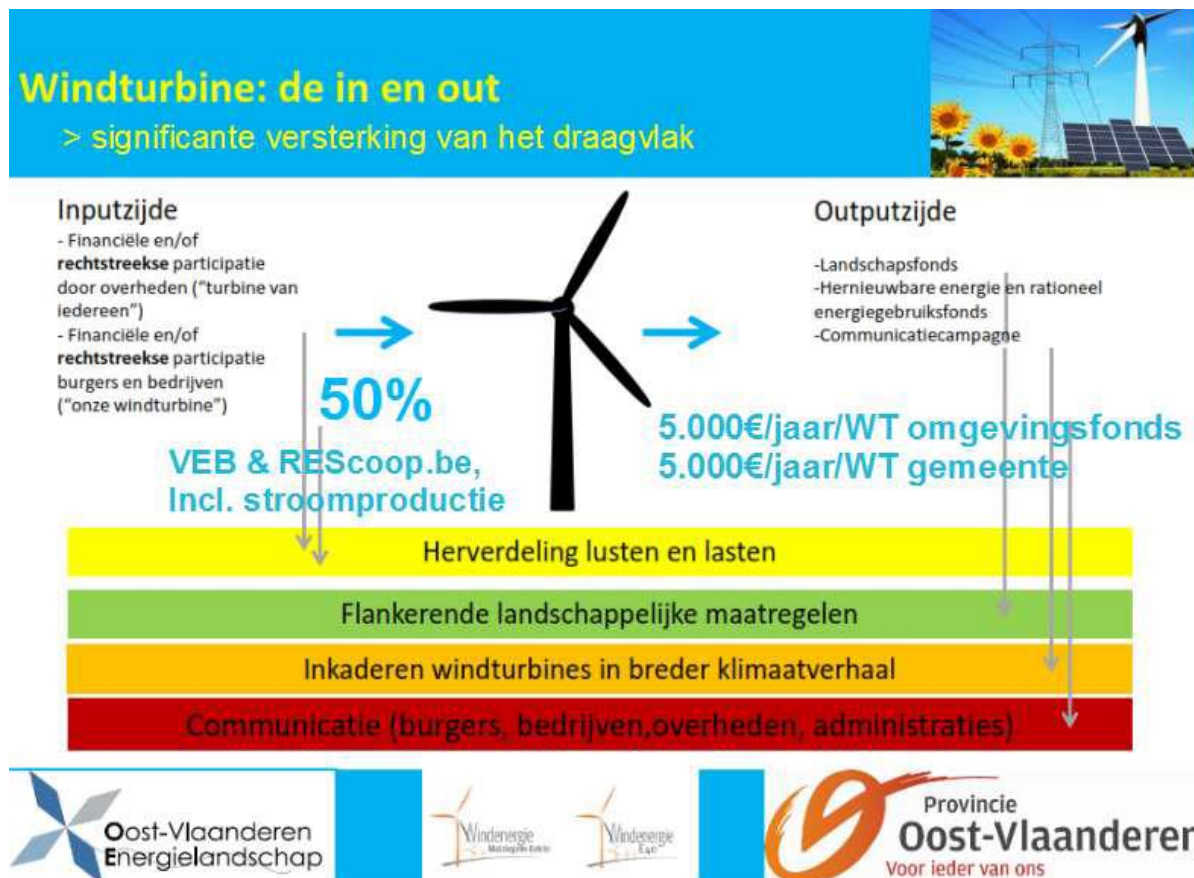
opstal van een windturbine vastgelegd op 5.000€/jaar

³ Een vorm van grondspeculatie waarbij burens als concurrenten tegen elkaar worden uitgespeeld

⁴ zones die lokaal werden vrijgegeven worden nu uitsluitingsgebied, en lokaal verboden zones worden nu opengesteld

1. Aan de inputzijde: gestreefd worden naar **50% rechtstreekse participatie**⁵ voor overheid en burgers.
2. Aan de outputzijde een bijdrage van :
 - a. **5.000€/jaar per windturbine aan het omgevingsfonds**
 - b. **5.000€/jaar per windturbine aan de lokale overheid**⁶

Het belang van deze herverdeling is voor onze streek van vitaal belang. De provincie heeft immers de mogelijkheid om via de voorwaarden van dit plan, zonder bijkomende subsidiëring, over een periode van 20 jaar rechtstreeks 65 miljoen € te pompen in één van de **sociaal-economisch** meest kwetsbare streken van Oost-Vlaanderen.

Hefbomen provincie

De vergunningsprocedures voor bouwvergunning en milieuvergunning bevatten vandaag geen sociaal-maatschappelijke voorwaarden (zoals de herverdeling van de lusten en lasten, noch van meerwaardecreatie van windprojecten via een gemeentefonds/omgevingsfonds en 50% rechtstreekse participatie).

⁵ In Wallonië stelt het cadre de référence een percentage van 49,98% voorop, er is geen enkele reden waarom een Oost-Vlaming

minder recht zou hebben op de wind dan zijn Waalse medeburger. <http://spw.wallonie.be/dgo4/eolien/>

⁶ In het onrendabele-top-model van de Vlaamse gemeenschap (VEA) ter berekening van de groenestroomcertificaten werd 5.000€/jaar vastgelegd als billijke vergoeding voor de grondeigenaar, dat is een kwart van de huidige bedragen. Wanneer de provincie consequent het gewest volgt dan ontstaat hier de financiële ruimte voor de outputzijde, en wordt tevens een oorzaak aangepakt. http://www.energiesparen.be/evaluatie_steenmechanismen

De provincie zou deze sociaal-maatschappelijke daarom, naast gelijkvormige windturbines en hoogtes, gemeenschappelijke milieustudies, gelijktijdige indiening, moeten opnemen in de voorwaarden voor deelname van projectontwikkelaars aan het invullen van de concentratiegebieden.

De colleges van burgemeester en schepenen van de gemeente Maldegem en stad Eeklo stellen dat ze projectontwikkelaars die hieraan niet wensen te voldoen, niet zullen toelaten om de concentratiegebieden in te vullen en plaats moeten maken voor projectontwikkelaars die daartoe wel bereid zijn⁷. Door consequent te zijn met de Vlaamse overheid inzake de billijke vergoeding voor het recht van opstal van een windturbine ontstaat er volgens ons voldoende financiële ruimte voor de financiering van de outputzijde.

De meerwaarde voor de gemeenschap van dergelijke aanpak loopt over 20 jaar op tot 65 miljoen € voor de concentratiezone MALEEK, tot 112 miljoen € voor de concentratiezone E40 en tot 780 miljoen € voor de provincie Oost-Vlaanderen, indien het volledig potentieel van 300 nieuwe windturbines zo zou worden ingevuld.

Conclusie

De colleges van burgemeester en schepenen van gemeente Maldegem en stad Eeklo wensen het provinciaal concentratieplan voor windturbines te steunen indien ze voldoende hefboomen in handen krijgen om het draagvlak te versterken. Dit betekent concreet:

- streven naar 50% rechtstreekse participatie voor overheid en burgers
- bijdrage van 5.000€/jaar per windturbine aan het omgevingsfonds
- solidariteitsbijdrage van 5.000€/jaar per windturbine aan de lokale overheid
- opname van deze sociaal-maatschappelijke meerwaarden in de voorwaarden om vergunningen aan te vragen in de concentratiegebieden
- voorkeur aan projectontwikkelaars die grootste participatie van burgers en overheid nastreeft.

⁷ Een bouwvergunning kan immers aangevraagd worden zonder rekening te houden met al dan niet aanwezigheid van contracten met perceeleigenaars.